

Schutte

De heer **Schutte** (GPV): Juist omdat ik dat inderdaad niet zou willen, is het goed om die macht wel te onderkennen en de plaats te wijzen als dat nodig is.

Voor alle zekerheid vat ik mijn standpunt over de relatie met het OM kort samen. De minister draagt politieke verantwoordelijkheid voor het OM, maar zodra de officier van justitie in een rechtszaak wordt gezien als representant van de politiek, staat de kwaliteit van de rechtspraak op het spel. Daarom zeg ik de minister: blijf in individuele gevallen op afstand, maar onthoud u van pogingen te verhinderen dat een zaak aan de rechter zal worden voorgelegd.

Voorzitter! Onder de noemer van de geloofwaardigheid van de overheid stip ik nog kort enkele zaken aan. De regering wil eindelijk grenzen stellen aan het gedogen. De nota daarover is een stap in de goede richting, maar naar mijn voorlopige indruk nog te tweeslachtig. Gedogen mag alleen in uitzonderingsgevallen, maar die uitzonderingsgevallen bieden wel heel wat mogelijkheden.

Heenzending van mensen die vast moeten zitten, is niet te verdedigen. Wij mogen blij zijn dat het aantal heenzendingen weer daalt, althans van meerderjarigen. Hoe zit het met minderjarige gehechten?

Taakstraffen kunnen een goed alternatief vormen voor celstraf, maar er zijn grenzen aan. Als de samenleving een taakstraf niet meer beschouwd als een adequate sanctie, is deze grens overschreden. Ik betwijfel dan ook of de voorgenoemen forse uitbreiding van het aantal taakstraffen nog verantwoord is.

Steeds meer moeite krijg ik met taakstellende budgettaire opdrachten aan politie en OM. Aard en ernst van een delict moeten bepalend zijn voor de te eisen straf of de op te leggen sanctie, niet een begeerde budgettaire opbrengst. Dat laatste is bovendien een riskante zaak. De opbrengst van geldboetes en van ontnemingsvorderingen valt flink tegen.

Voor de processen-verbaal wegens overtreding van de maximumsnelheid vormen een aardige bron van inkomsten. Maar is het wel te verdedigen om zoveel energie en tijd te steken in één categorie verkeersovertredingen op één soort wegen? Is hier nog wel sprake van enige relatie met de ernst

van het delict? Wat mij betreft hoeft het aantal processen-verbaal niet omlaag, als er ook maar wordt opgetreden tegen andere verkeersovertredingen op wegen met een maximumsnelheid van 80 of 50 km/uur. Daar brengen snelheidsmaniakken echt mensenlevens in gevaar.

De heer **De Graaf** (D66): Ik hoorde u zeggen: minister, onthoudt u van pogingen te verhinderen dat een zaak aan de rechter wordt voorgelegd. Ik denk dat wij staatsrechtelijk niet van mening verschillen over de vraag of de minister een behoorlijke distantie moet hebben tegenover individuele zaken, hoe dat in uitieme sfeer ook zit. Maar uw opmerking suggereert dat deze minister dat zou proberen. Als ik dit helemaal fout zie, zou ik dat misverstand graag uit de weg willen helpen.

De heer **Schutte** (GPV): Ik verdenk de minister niet op dit punt, maar ik heb geconstateerd dat er een behoorlijk verwarrende discussie over deze materie is ontstaan, althans voor mij. Wat de stand van zaken is, is mij op dit moment niet duidelijk. Voor mij zit het knelpunt niet in het recht van de minister om zo nodig in individuele gevallen te interveniëren, maar ik maak wel onderscheid tussen het bevorderen dat de zaak aan de rechter wordt voorgelegd en het verhinderen dat de zaak aan de rechter wordt voorgelegd. Mijn stelling is dat het laatste niet zou moeten gebeuren. De rechter is zelf mans genoeg om te beoordelen of zij terecht aan hem is voorgelegd. Dat onderscheid wil ik maken. Uit de stukken die ik her en der heb gelezen, kan ik niet afleiden of de minister dat standpunt deelt of dat zij ook daar nog ruimte voor wil laten.

De heer **De Graaf** (D66): Meent u dat dit juridisch niet geoorloofd zou zijn voor de minister, gelet op haar bevoegdheden en de ministeriële verantwoordelijkheid om het openbaar ministerie in zo'n uitzonderingsgeval te zeggen: ga niet over tot vervolging?

De heer **Schutte** (GPV): Ik denk dat je het meer moet zien uit het oogpunt van zuivere verhoudingen tussen de minister en het openbaar ministerie. Dat mag je juridisch

noemen, maar je kunt het niet baseren op enige wetstekst. Als wij streven naar zuivere verhoudingen, zou je dat onderscheid moeten maken, temeer omdat de rechter mans genoeg is om te beoordelen of een zaak terecht aan hem is voorgelegd.

De heer **De Graaf** (D66): Kunt u zich voorstellen dat er zwaarwegende belangen van de Staat in het geding kunnen zijn om in een bepaald geval te zeggen: ga niet over tot vervolging, wat openlijk te controleren zou moeten zijn door de Kamer?

De heer **Schutte** (GPV): Ik zou er graag een heel duidelijk voorbeeld van willen horen, voordat ik dat geloof.

De heer **De Graaf** (D66): Ik verwijs naar situaties in de jaren zeventig onder het Koninklijk Huis, waarbij men zich een vervolging had kunnen voorstellen, maar waarvan het kabinet had besloten om dat niet te doen. Dat is precies wat ik bedoel.

De heer **Schutte** (GPV): Ik hoor het graag. Als dat genormeerd kan worden, zou ik daar de voorkeur aan geven boven het blanco te laten.

De **voorzitter**: De regering zal later op de dag antwoorden.

De (algemene) beraadslaging wordt geschorst.

De vergadering wordt van 12.50 uur tot 13.35 uur geschorst.

Voorzitter: Deetman

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, te behandelen donderdag 14 november bij het begin van de vergadering: - de verslagen van de commissie

Voorzitter

voor de Verzoekschriften (25057, nrs. 2 t/m 29);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Zaaizaad- en plantgoedwet (24794).

Ik stel voor, de maximumsprektijden bij de brief over het toezicht op de post- en telecommunicatiemarkt als volgt vast te stellen: de PvdA, het CDA, de VVD en D66 5 minuten, de overige fracties 3 minuten en de groep-Nijpels en het lid Hendriks 1,5 minuut.

Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda van 19, 20 en 21 november en gezamenlijk te behandelen met de wetsvoorstellen Organisatiewet sociale verzekeringen:
- het wetsvoorstel Bepalingen in verband met de aanpassing van de uitvoeringsorganisatie sociale verzekeringen per 1 januari 1996 (24789).

Tevens stel ik voor, toe te voegen aan de agenda van die week:
- het wetsvoorstel Goedkeuring van het op 17 mei 1994 te Parijs tot stand gekomen verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Franse Republiek inzake personencontrole op de luchthavens op Sint Maarten (Trb. 1994, 144) (24074, R1513);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met decentralisatie van huisvestings- en bestedingsbeslissingen en vervallen van het economisch claimrecht (24666).

Ik stel voor, aan de orde te stellen in de vergaderingen van 26, 27 en 28 november:

de gezamenlijke behandeling van:
- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) voor het jaar 1997 (25000-XII);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) voor het jaar 1995 (slotwet) (24857);
- het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Infrastructuurfonds voor het jaar 1997 (25000-A);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Infrastructuurfonds voor het jaar 1995 (slotwet) (24862);

- de Financiële verantwoording van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat over het jaar 1995 (24844, nr. 15);

- de Financiële verantwoording van het Infrastructuurfonds over het jaar 1995 (24844, nr. 21).

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Alvorens voorstellen te doen over de gang van zaken verder deze dag, vraag ik of iemand nog het woord wil voeren bij de regeling.

Het woord is aan de heer De Cloe.

De heer **De Cloe** (PvdA): Voorzitter! Deze week heeft het kabinet een reactie gegeven op het rapport van de commissie-Andriessen. De procedure met betrekking tot dit rapport is hedenochtend in de vergadering van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken besproken. Wij hebben afgesproken dat wij de betrokkenen een gericht verzoek zullen doen om te reageren op het rapport en op het standpunt van het kabinet. Het ligt voorts in het voornemen van de commissie om direct daarna te kijken of er ruimte is voor een hoofdlijnen debat in deze zaal.

De **voorzitter**: Ik stel allereerst voor, aan dit verzoek te voldoen. Ik maak wel de kanttekening dat het begrip "hoofdlijnen debat naar aanleiding van een brief" een nieuw fenomeen is. Er zal gewoon een debat plaatsvinden. Ik weet ook wel dat er daarna nog van alles gaat gebeuren, maar laten wij de terminologie zuiver houden. Het gaat nu per saldo om het debat. Wij hebben toch ook een andermaal afgesproken dat wij ons in deze zaal nimmer met details bezighouden, maar alleen met de hoofdlijnen. Ik hoor de heer De Cloe zeggen dat de brief daar ook aanleiding toe geeft maar zal mij nu van opmerkingen onthouden.

Ik stel voor, bij dit debat de volgende spreektijden te hanteren: de fracties van de PvdA, het CDA, de VVD en D66 10 minuten, de overige fracties 5 minuten en de groep-Nijpels en het lid Hendriks 2,5 minuut.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik zal nu het een en

ander opmerken over de gang van zaken op deze dag. Mij is gebleken dat de staatssecretaris naar zijn taxatie exclusief interrupties enkele uren nodig zal hebben om te reageren op de eerste termijn van de Kamer inzake de PEMBA-wetsvoorstellen. Ik zie de heer Weisglas het aantal twee aanduiden, maar mij heeft een nog hoger aantal bereikt. Wij zullen vrijwel de gehele middag bezig zijn met de behandeling van de PEMBA-voorstellen. Het is ook van belang dat wij het plan van aanpak inzake opsporingsmethoden vandaag afwikkelen. Wij zouden ook de behandeling van de begroting van Justitie en de dupliek inzake PEMBA kunnen doen, maar dan zou u morgen in deze zaal het ochtendkrieken meemaken.

Ik stel derhalve voor om volgende week ernaar te streven de re- en dupliek inzake de PEMBA-wetsvoorstellen te doen plaatsvinden. In die week kan de behandeling van de begroting van Justitie helaas niet worden voortgezet, omdat de minister dan in het buitenland is. Zij blijft binnen het Koninkrijk, hoor ik de heer Van der Burg zeggen, en dat is juist, maar er valt toch niet te verlangen dat zij dan hier zal zijn. In de eerste week na de begrotingsbehandeling bestaat altijd het risico van uitloop, zoals ook nu. Wij zullen de begroting van Justitie dus in de week daarna verder behandelen. Ik houd er rekening mee dat de leden van de vaste commissie voor Justitie dan in Noord-Frankrijk zullen vertoeven, naar ik heb begrepen; het zal netjes ingepland worden.

Een en ander betekent dus dat vandaag nog aan de orde zijn: het antwoord van de regering inzake PEMBA, een aantal verslagen van overleggen, de adviesraad V en W en afronding van het debat over het plan van aanpak voor de opsporingsmethoden.

Aldus wordt besloten.

De heer **Van Dijke** (RPF): Voorzitter! Wat verzet zich ertegen om het verslag van het notaoverleg over de verkeersveiligheid aansluitend op de PEMBA te behandelen in plaats van dat over de WAO, gelet op het eerdere schema en op het verwachtingspatroon dat mensen daarop hebben gebaseerd?

De **voorzitter**: Ik zou toch het schema willen handhaven. Ik heb

Voorzitter

ook gelet op de belangen van de staatssecretaris. Het is altijd passen en meten. Bovendien gaan die drie puntjes alle in hoog tempo, dus ik wil graag de volgorde gewoon handhaven.

De heer **Van Hoof** (VVD): Voorzitter! Ik begrijp dat de dag niet meer uren heeft dan hij nu eenmaal heeft, maar ik kan mij ook voorstellen dat wij vanavond een beslissing nemen. Als de PEMBA-voorstellen vandaag niet in re- en dupliek zouden worden behandeld – ik ben best bereid om het ochtendkrieken in deze zaal te beleven – wanneer zal dat dan op de agenda komen?

De **voorzitter**: Het kan vandaag niet. Over het plan van aanpak moet het antwoord in eerste termijn nog worden gegeven, waarna de tweede termijn volgt, en dan zijn er nog drie kleine onderwerpen. Ik heb daarbij in gedachten hoe de discussie tot nu is verlopen, ondanks de beperking van de spreektijd. Het wordt dus wel elf uur vanavond. Ik heb al gezegd dat wij ernaar zullen streven de PEMBA-voorstellen volgende week verder te behandelen, maar er is een prioriteit, ook in verband met de aanwezigheid van de bewindslieden. Wij houden er altijd heel nauwkeurig rekening mee of zij in het binnenland of in het buitenland zijn. Wij behandelen volgende week de begrotingen die op het buitenlands beleid betrekking hebben, te weten die van Buitenlandse Zaken inclusief Ontwikkelingssamenwerking en die van Defensie. Daar tussendoor zullen wij proberen de re- en dupliek inzake PEMBA te programmeren. Mijn opzet is wel om de behandeling volgende week af te ronden.

Ik moet nu een opmerking in algemene zin maken. Wij plannen heel zorgvuldig, maar gisteren is mij bij de behandeling van een ander onderwerp, waarbij geen beperking van de spreektijd bestond, gebleken dat grotere maar ook kleinere fracties er niet tegenop zagen de opgegeven spreektijd exclusief interrupties te verdubbelen; wij houden dat precies bij. Over een verdubbeling van vier tot acht minuten valt nog heen te stappen, maar als je van 20 of 30 minuten gaat naar 40 of 60 minuten, scheelt dat een slok op een borrel. Als dat een paar keer gebeurt, zoals gisteren het geval was, loopt de hele planning in het honderd en moeten wij ons aanpassen. Ik heb ook de

indruk dat wij voor de behandeling van PEMBA de tijd moeten nemen, gelet op het verloop daarvan tot nu toe. Ik heb er geen kritiek op, dat zij verre van mij, maar alle details worden besproken. Dat moet ook, want het is wetgeving. Wij kunnen die niet forceren. Wij streven naar afhandeling volgende week, maar ik kan niets beloven.

De heer **Van Hoof** (VVD): Voorzitter! Met dat laatste ben ik gelukkig, want ik begrijp dat u zegt dat begrotingen voorgaan. Maar ik wil er tegen waken dat een en ander gaat schuiven, want deze wetgeving is erg belangrijk.

De **voorzitter**: De zaak is al gaan schuiven doordat de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid met het schema is gaan schuiven, dus tot nu toe lopen wij aardig in het rond.

De heer **Van Hoof** (VVD): Het is juist andersom gegaan.

De **voorzitter**: Daar valt over te twisten. De urgentie van de PEMBA-wetsvoorstellen ligt een nuance anders dan bijvoorbeeld de wetsvoorstellen die zo-even bij de regeling zijn opgenomen voor twee weken later. De deadline van 1 januari daarbij geldt niet voor PEMBA. Er is een grote coulance van de kant het Presidium en van de voorzitter om met de wensen rekening te houden. Het zijn natuurlijk politieke wensen. Die leer je hier inschatten. Ik zie dat de heer Van Hoof het roerend met mij eens is.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Verzekering tegen geldelijke gevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid en een uitkeringsregeling in verband met bevalling voor zelfstandigen, beroeps-beoefenaren en medewerkende echtgenoten (Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen) (24758);**

- **het wetsvoorstel Voorziening tegen geldelijke gevolgen van langdurige arbeidsongeschiktheid voor jonggehandicapten (Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten) (24760);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering en enkele andere wetten in verband met premiedifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (Wet premiedifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen) (24698);**

- **het wetsvoorstel Overgangsen invoeringsrecht voor de totstandkoming van de Wet premiedifferentiatie en marktwerking bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen en de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Invoeringswet nieuwe en gewijzigde arbeidsongeschiktheidsregelingen) (24776).**

(Zie vergadering van 6 november 1996.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Staatssecretaris **De Grave**: Mijnheer de voorzitter! De voorstellen die vandaag aan de orde zijn, hebben inderdaad een lange en bewogen voorgeschiedenis. Ik geloof dat ik nauwelijks overdrijf als ik zeg dat de toekomst van de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen al enige jaren de politieke agenda sterk beïnvloedt. Als zodanig is die belangstelling terecht. Het gaat hier om regelingen die behoren tot de kern van ons stelsel van sociale verzekeringen. Een goede bescherming tegen verlies van werk en inkomen door arbeidsongeschiktheid behoort dan ook terecht tot het hart van de verzorgingsstaat.

Voorzitter! Het complex van maatregelen dat vandaag voorligt, is te zien als een voltooiing van wat in het regeerakkoord is aangekondigd: de invulling van de nieuwe verdeling van verantwoordelijkheid in ons stelsel van sociale zekerheid. Het kabinet heeft gezocht naar een nieuw evenwicht tussen solidariteit aan de ene kant en eigen verantwoordelijkheid aan de andere kant.

Ik maak nog niet zo lang deel uit van deze regering, maar toch loop ik lang genoeg mee in het politieke bedrijf om het belang van dit debat niet te onderschatten. Het gaat om de belangen van een groot aantal